

Afgørelser – Reg. nr.: 07874.00

Fredningen vedrører: Hennegårds Klitte

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

15-06-1994

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Kendelse af 15. juni 1994 (Ribe fredningsnævn) vedr. frødning af klitlandskab.

MATRIKELFORTEGNELSE

(ajour pr. ₁₆ / ₈ 19₉₄)

Fredningen omfatter (helt eller delvis) følgende matrikelnumre:

Henne by, Henne matr. nr. 1 nn

Gældende matrikulært kortbilag:

Se også REG. NR.:

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
30 JUNI 1994

Anmelder:

Fredningsnævnet for Ribe Amt
Rolfsgade 94, postboks 60
6701 Esbjerg
tlf. 75 - 13 66 77

KENDELSE

afsagt den 15. juni 1994
af

Fredningsnævnet for
Ribe Amt
vedr. fredning af

Matr. nr. 1 nn Henne by,
Henne,
Blåbjerg kommune.

F. nr. 56/93

1211/9-0027
2

1.

Ar 1994, den
blev der i sag,
J.nr. 56/1993

Forslag fra Danmarks Natur-
fredningsforening om fred-
ning af ejendommen matr.nr.
1 nn Henne by, Henne, kaldet
Hennegårds klitter, tilhø-
rende Tage Astrup, København.

afsagt følgende

K E N D E L S E:

1. Sagens rejsning.

Ved skrivelse af 23. november 1993 har Danmarks Natur-
fredningsforening rejst fredningssag for ejendommen matr.nr.
1 nn Henne by, Henne, i Blåbjerg kommune, Ribe Amt, til-
hørende Tage Astrup, København. Fredningsforslaget omfatter
hele ejendommen, der har et areal på ca. 64 ha.

Danmarks Naturfredningsforening har om baggrunden for
fredningen af ejendommen anført følgende i det endelige
fredningsforslag:

Området, der ønskes fredet, er Hennegårds klitter
ved Henne strand. De er beliggende nord for som-
merhusbyen ved Henne strand. Når man forlader de
tilsyneladende tilfældigt udsprede sommerhuse i
mange stilarter - som har occuperet klitterne,
kommer man brat ind i et herligt ukompromitteret
klitlandskab.

Her ligger et betagende naturområde, der om-
fatter ca. 100 tdr. land eller ca. 64 ha, som
har undgået den brutale sommerhusudstyknig, der
har fundet sted mange steder langs vore kyster.

Området, som grænser op til Vesterhavet, er et meget kuperet klitområde - med høje og særprægede klitter, som i høj grad bærer præg af, at området har ligget uforstyrret hen i mange år. En smuk klitsø ligger for foden af de høje klitter og skaber variation i landskabsbilledet. Vandstanden svinger stærkt med årstiderne. Om vinteren og foråret omfatter klitsøen flere ha - om sommeren og tidligt efterår er den næsten udtørret. Mod nord grænser området op til Blåbjerg Plantage, som omfatter mere end 3.000 ha. Fra de høje klitter i vest skræner landskabet jævnt mod øst for til sidst at glide over i en bølgende lynghede. Det er Lyngbos hede, der omfatter 236 ha. Dette område købte staten i 1965 af kunstmaleren Chresten Lyngbo, der ved salget betingede sig, at området blev fredet af hensyn til dyr og planter.

Grunden til at Hennegårds klitter ikke er blevet udstykket er, at Tage Astrup i 50-erne købte arealet, byggede sig et sommerhus og lod resten være natur. Tage Astrup ønsker nu at frede dette areal frivilligt og uden erstatning.

Danmarks Naturfredningsforening har foreslået følgende fredningsbestemmelser gennemført for ejendommen:

§ 1 Fredningens indhold.

Fredningen har til formål at bevare og forbedre de landskabelige, naturvidenskabelige og rekreative værdier i området.

§ 2 Bevaring af området.

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring sker som led i naturpleje eller naturgenopretning efter § 11.

§ 3 Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke foretages opfyldning, planering eller afgravning, herunder at udnytte forekomster i jorden.

§ 4 Træer og buske.

Ømrådet må ikke tilplantes med træer eller buske. Selvsået trævækst fjernes i forbindelse med naturpleje.

§ 5 Bygninger.

Der findes på grunden et sommerhus (50 m²) med udhus (skur - ca. 6 m²).

Der må ikke opføres yderligere bygninger (herunder skure, drivhuse, boder og transformerstationer) bortset fra sædvanlige læskure for får.

§ 6 Andre anlæg, herunder vejanlæg og hegn.

Der må heller ikke etableres andre anlæg eller faste konstruktioner. Der må således f. eks. ikke anlægges campingplads, skydebane eller oplagsplads, og der må ikke anbringes vindmøller eller master eller anlægges nye veje, ligesom der ikke må føres el-ledninger over arealet. Der må ikke opsættes faste hegn, udover hvad der bliver nødvendigt for at håndhæve fredningsbestemmelserne. Der må ikke anlægges høfder

4.

eller foretages andre foranstaltninger, der kan ændre en naturlig kystudvikling. Der må ikke anbringes campingvogne, beboelsévogne eller telte. Anlæg af p-pladser er ikke tilladt.

§ 7 Afvanding.

Der må ikke foretages afvanding af fredningsområdet, udover det nødvendige for at holde grunden ved sommerhuset fri for oversømmelse.

§ 8 Forurening af naturen.

Fredningsområdet må ikke forurennes ved henlæggelse af affald, henstilling af udrangerede biler, landbrugsredskaber eller maskiner o.lign.

§ 9 Jaqt på arealerne er ikke tilladt.

§ 10 Offentlighedens adgang.

Offentlighedens adgang er bestemt af de almindeligt gældende bestemmelser i naturbeskyttelsesloven.

Færdsel og ophold i området i øvrigt må kun foregå under overholdelse af de ordensregler, som amtet fastsætter efter forudgående drøftelse med ejeren og Danmarks Naturfredningsforening. Færdsel på arealet må kun ske til fods.

§ 11 Naturpleje og naturgenopretning.

Ribe amtsråd har ret til uden udgift for vedkommende ejer at lade foretage naturpleje og naturgenopretning til

5.

opfyldelse af fredningens formål. Naturplejearbejder og naturgenopretning må i øvrigt kun udføres med ejerens samtykke eller - hvis samtykke ikke opnås - med Fredningsnævnets tilladelse.

Arealet omfatter, med undtagelse af stien til Blåbjerg Plantage i forlængelse af Gøgevej, klitter og klitheder, og det er for omkring 2/3 vedkommende omfattet af naturbeskyttelseslovens bestemmelser om klitfredning.

Danmarks Naturfredningsforening bistår med tilsyn af området, således at ovenstående fredningsbestemmelser overholdes".

11 Fredningsnævnets behandling af sagen.

Fredningsnævnet indledte behandlingen af sagen den 26. november 1993, og sendte i overensstemmelse med bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 1 fredningsforslaget til ejeren af ejendommen, statslige- og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget, samt til organisationer, der måtte antages at have en væsentlig interesse i forslaget, ligesom Naturbeskyttelsesrådet blev underrettet om rejsningen af fredningssagen.

Endvidere blev der indrykket offentlig bekendtgørelse om sagens rejsning samtidig med indkaldelse til møde, jfr. nedenfor.

Efter behørig indkaldelse i Statstidende for den 23. december 1993, samt i Esbjerg Posten og Esbjerg Ugeavis for den 21. december 1993 og Vesterhavs Posten for den 22. december 1993, samt særskilt indkaldelse af de i sagen interesserede afholdt Fredningsnævnet her-

efter den 21. januar 1994 offentlig møde i sagen på Henne Stationskro. Det hedder om mødet i Fredningsnævnets forhandlingsprotokol, idet referatet gengives in extenso:

• "Jesper Refn forelagde fredningsforslaget og anførte, at sagen er rejst på foranledning af Iage Astrup, der ejer ejendommen matr.nr. 1 nn Henne by, Henne, og som ønsker, at ejendommen fredes på grund af områdets unikke karakter. Der er tale om et betagende antur-område på ca. 64 ha, som ikke er udstykket i sommerhusgrunde. Området, der er meget kuperet med høje, særprægede klitter, bærer præg af, at det har ligget uforstyrret hen i mange år. Landskabsbilledet varieres af en klitsø, hvor vandstanden svinger stærkt med årstiderne. Nord for Iage Astrups ejendom ligger Blåbjerg Plantage, der er over 3.000 ha stor. Mod øst skråner landskabet for til sidst at glide over i Lyngbos Hede, der er fredet. Iage Astrup har ejet ejendommen siden 50 - erne, og ønsker nu sin ejendom fredet og uden krav om, at staten betaler erstatning.

Iage Astrup oplyste, at han i mange år har ønsket, at ejendommen bliver fredet. De bestemmelser, der er formuleret i fredningsforslaget, er i overensstemmelse med hans intentioner for områdets fremtidige anvendelse.

Iage Astrup tilføjede, at han frafalder ethvert krav på erstatning i anledning af den begrænsning, som en eventuel fredning vil medføre for den fremtidige udnyttelse og anvendelse af ejen-

dommen.

Jens Lauridsen udtrykte på amtets vegne glæde over lase Astrups ønske om at frede Hennegårds Klitter. Amtet ønsker imidlertid, at der foretages enkelte tilføjelser og ændringer i de foreslåede fredningsbestemmelser. Amtet mener, at der i § 4 efter ordene "selvsået trævækst" indføjes ordet "kan", således at der ikke er krav om, at selvsået vækster skal fjernes.

lase Astrup og Jesper Refn kunne tiltræde ændringen. topograf Jørgen Ellegaard anførte vedrørende fredningsbestemmelsernes § 6, at kysten ved Hennegårds Klitter ikke ændrer sig i øjeblikket. Det har derfor ingen betydning, at § 6, tredjesidste punktum indeholder et forbud mod anlæggelse af høfder eller andre former for foranstaltninger, der kan ændre en naturlig kystudvikling, men ingen er i stand til at vurdere havets påvirkning af kysten i fremtiden. Denne situation er der ikke taget højde for ved formuleringen af bestemmelserne.

Skovfoged Feilberg bemærkede, at i de år, han har været skovfoged i Oksbøl Skovdistrikt, har kysterne ikke ændret sig.

Jesper Refn oplyste, at de biologer, der har vurderet fredningsforslagets bestemmelser for det fredede område lægger megen vægt på, at den naturlige kystudvikling ved Hennegårds Klitter skal kunne fortsætte.

Skovfoged Feilberg replicerede overfor topograf Jørgen

Ellegaard, at der intet er til hinder for, at der ansøges om dispensation fra bestemmelserne i § 6, tredjesidste punktum, såfremt forholdene nødvendiggør det.

Efter forhandling og med lage Astrups tiltræden, var der enighed om, at § 6, tredje sidste punktum formuleres således:

"Der må ikke foretages foranstaltninger, der kan ændre en naturlig kystudvikling".

Jens Lauridsen anførte vedrørende fredningsbestemmelsernes § 10 om offentlighedens adgang, at amtet er tilsynsmyndighed og derfor bør Danmarks Naturfredningsforening ikke inddrages i drøftelse om ordensregler for området.

Skovfoged Feilberg oplyste, at største - delen af lage Astrups ejendom er undergivet klitfredning, jfr. bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 8.

Skov- og Naturstyrelsen er tilsynsmyndighed for den del af ejendommen, der er undergivet klitfredning. Det vil derfor være naturligt, at Skov- og Naturstyrelsen inddrages i udarbejdelsen af ordensreglementet for området. Naturbeskyttelsesloven indeholder klare bestemmelser om offentlighedens adgang til klitfredede arealer. Ordensreglementet skal derfor udarbejdes under hensyntagen til disse bestemmelser

lage Astrup bemærkede, at det er af væsentlig betydning for ham, at Danmarks Naturfredningsforening af hensyn til hans efterkommere

deltager i arbejdet med tilvejebringelse af ordensreglement for Henedårds Klitter. Han har ingen indvendinger imod, at klitmyndighederne inddrages i drøftelserne, fordi klitmyndighederne fører tilsyn med klitfredede arealer.

Fredningsnævnets formand foreslog herefter, at ordensreglerne for færdsel og ophold i området fastsættes af amtet efter forudgående drøftelse med ejeren, klitmyndighederne og Danmarks Naturfredningsforening.

Alle mødte kunne tiltræde forslaget.

topograf Jørgen Ellegaard oplyste, at amtet skal forestå naturpleje af det fredede areal og eventuel naturgenopretning til opfyldelse af fredningens formål.

Skovfoged Feilberg bemærkede, at der gælder særlige bestemmelser for pleje af arealer, der er undergivet klitfredning. Klitmyndighederne bør derfor inddrages i planlægningen af naturplejearbejder og naturgenopretning, således at sådanne tiltag ikke anfægter eller kommer i strid med de bestemmelser, der gælder for klitfredede arealer.

Fredningsnævnets formand foreslog, at naturpleje og naturgenopretning kun udføres efter samtykke fra klitmyndighederne. Bestemmelsen i fredningsforslagets § 11, stk. 1 foreslåes derfor ændret således, at der efter ordene "med ejers" indføjes ordene "og klitmyndighedernes".

Alle mødte kunne tiltræde forslaget, men Jens Lauridsen ti

føjede, at amtets stillingtagen hertil forbeholdes.

Der foretoges herefter besigtigelse af lage Astrups ejendom".

I overensstemmelse med det, der blev drøftet på mødet, afgav Ribe Amt i en skrivelse af 9. februar 1994 udtalelse om ændringsforslagene til fredningsbestemmelserne.

Det hedder i amtets skrivelse:

..... " at amtet overfor Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds tilkendegiver, at man finder det omhandlede område fredningsværdigt, og at fredningsforslaget med hensyn til såvel fredningsbestemmelser som område - afgrænsning ikke giver amtet anledning til indvendinger eller væsentlige bemærkninger.

Det kan således afsluttende konstateres, at de ved nævnsmøderne afgivne mündtlige tilkendegivelser har fået amtsrådets fulde tilslutning".

lage Astrup har ønsket fredningen gennemført og har tilkendegivet, at han ikke stiller krav om, at der ydes ham erstatning for fredningen af ejendommen.

III Fredningsnævnets afgørelse.

Ejendommen matr.nr. 1 nn Henne by, Henne, rummer et meget varieret klit- og hedelandskab, hvortil der knytter sig betydelige landskabelige værdier og interesser.

Ejendommen, der har henligget uforstyrret i mange år, er overordentlig sårbar for indgreb. En bevarelse af dette unikke og ukompromitterede klitlandskab skønnes bedst at kunne sik-

res ved en fredning af ejendommen. Da betingelserne for at frede ejendommen er tilstede, tager Fredningsnævnet den fremsatte fredningspåstand til følge og gennemfører en fredning af området med den geografiske udstrækning, der fremgår af vedhæftede kortbilag.

For at sikre formålet med fredningen pålægges ejendommen følgende fredningsbestemmelser:

§ 1 Fredningens indhold.

Fredningen har til formål at bevare og forbedre de landskabelige, naturvidenskabelige og rekreative værdier i området.

§ 2 Bevaring af området.

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring sker som led i naturpleje eller naturgenopretning efter § 11.

§ 3 Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke foretages opfyldninger, planering eller afgravning, herunder at udnytte foreskomster i jorde

§ 4 Træer og buske.

Området må ikke tilplantes med træer eller buske. Selvsået

trævækst kan fjernes i forbindelse med naturpleje.

§ 5 Bygninger.

Der findes på grunden et sommerhus (50 m²) med udhus (skurca. 6 m²).

Der må ikke opføres yderligere bygninger herunder skure, drivhuse, boder og transformerstationer bortset fra sædvanglige læskure for får.

§ 6 Andre anlæg, herunder vejanlæg og hegn.

Der må heller ikke etableres andre anlæg eller faste konstruktioner. Der må f.eks. ikke anlægges campingplads, skydebane eller oplagsplads, og der må ikke anbringes vindmøller eller master eller anlægges nye veje, ligesom der ikke må føres elledninger over arealet. Der må ikke opsættes faste hegn, udover hvad der bliver nødvendigt for at håndtere fredningsbestemmelserne. Der må ikke foretages foranstaltninger der kan ændre en naturlig kystudvikling. Der må ikke anbringes campingvogne, beboelsesvogne eller telte.

Anlæg af p - plads er ikke tilladt.

13.

§ 7 Afvanding.

Der må ikke foretages afvanding af fredningsområdet, udover det nødvendige for at holde grunden ved sommerhuset fir for oversvømmelse.

§ 8 forurening af naturen.

Fredningsområdet må ikke forurenes ved henlæggelse af affald, henstilling af udrangerede biler, landbrugsredskaber eller maskiner o.lign.

§ 9 Jagt på arealerne er ikke tilladt.

§ 10 Offentlighedens adgang.

Offentlighedens adgang er bestemt af de almindeligt gældende bestemmelser i naturbeskyttelsesloven.

Færdsel og ophold i området i øvrigt må kun foregå under overholdelse af de ordensregler, som amtet fastsætter efter forudgående drøftelse med ejeren, klitmyndighederne og Danmarks Naturfredningsforening.

Færdsel på arealet må kun ske til fods.

§ 11 Naturpleje og naturgenopretning

Ribe amtsråd har ret til uden udgift for vedkommende ejer

14.

at lade foretage naturpleje og naturgenopretning til opfyldelse af fredningens formål. Naturplejearbejder og naturgenopretning må i øvrigt kun udføres med ejers og klitmyndighedernes samtykke - eller - hvis samtykke ikke opnås - med Fredningsnævnets tilladelse. Arealet omfatter, med undtagelse af stien til Blåbjerg Plantage i forlængelse af Gøgevej, klitter klitheder, og det er for omkring 2/3 vedkommende omfattet af naturbeskyttelseslovens bestemmelser om klitfredning. Danmarks Naturfredningsforening bistår med tilsyn af området, således at ovenstående fredningsbestemmelser overholdes.

§ 12 Påtaleret.

Fredningsnævnet vil, jfr. naturbeskyttelseslovens § 50, kunne dispensere fra fredningsbestemmelserne, hvis det ansøgte ikke findes at ville stride mod fredningens formål.

T H I B E S T E M M E S:

Ejendommen matr.nr. 1 nn Henne by, Henne, fredes i overensstemmelse med det foran anførte.

Esbjerg, den 15. juni 1894

Steen B. Jørgensen

Lage Hansen

Foranstående kendelse begæres tinglyst på ejendommen
matr.nr. 1 nn Henne by, Henne, idet der med hensyn
til byrder og pantegæld, henvises til ejendommens
blad i tingbogen.

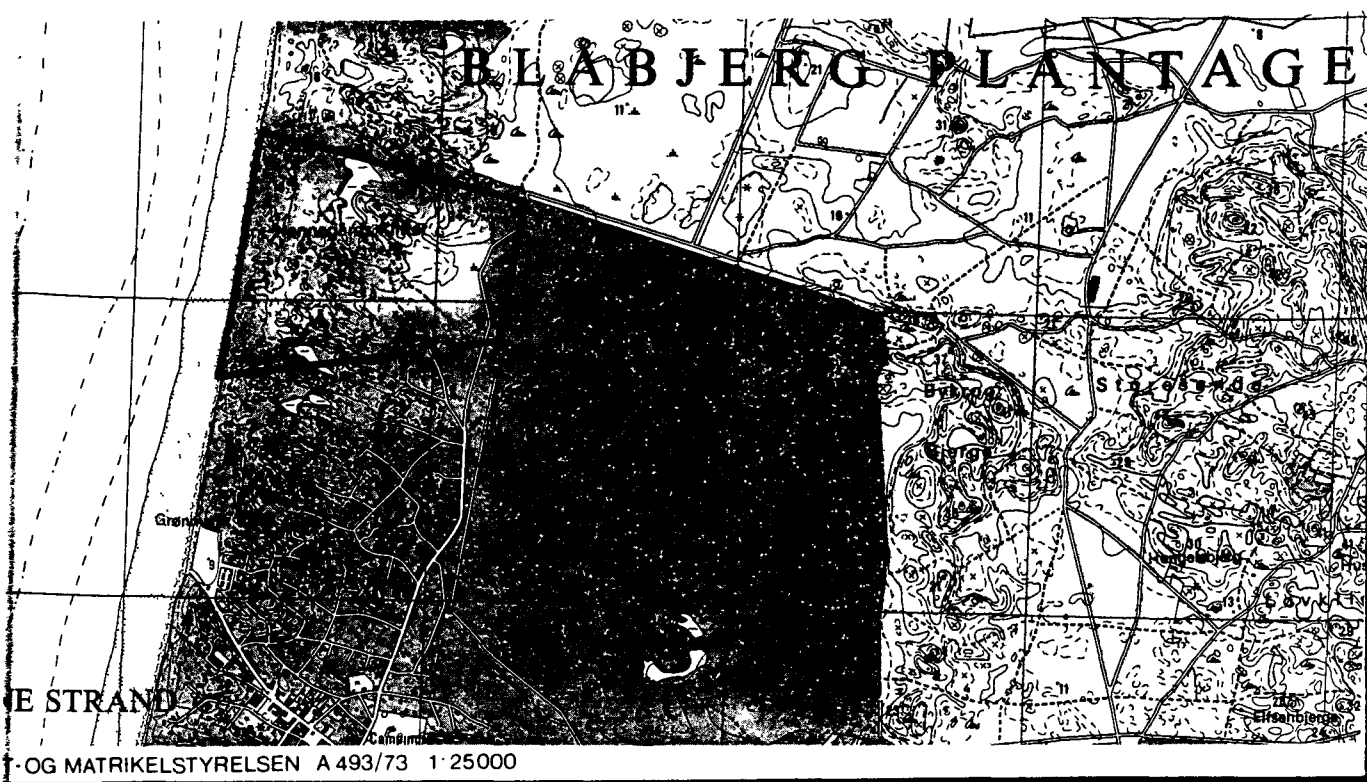
Fredningsnævnet for Ribe Amt

den 29. juni 1994,

for Iage Hansen

1. Østergård

Bilag 1

Hennegårds Klitter

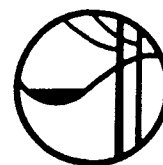
Del af

Henne By, Henne

Blåbjerg Kommune

RIBE AMT

Udfærdiget i okt. 1993 af
 Danmarks Naturfredningsforening
 J.nr. 0111 - 325

Signaturforklaring

//// //// fredningsgrænse

----- klitfredningslinie

1:4000

KORT>

Hovstrup By, Henne

VESTERHAVET

Klitfredet

1nn

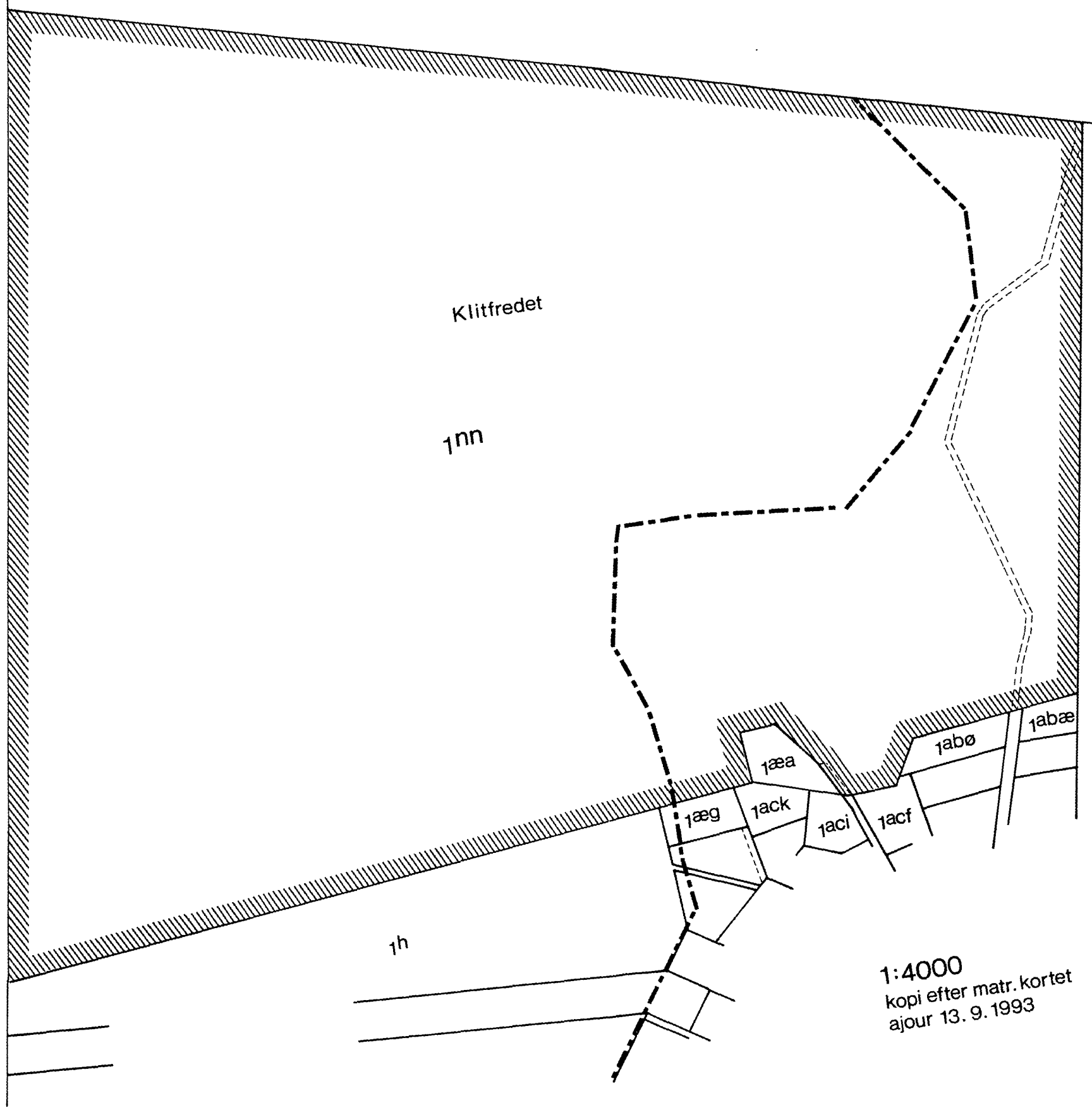
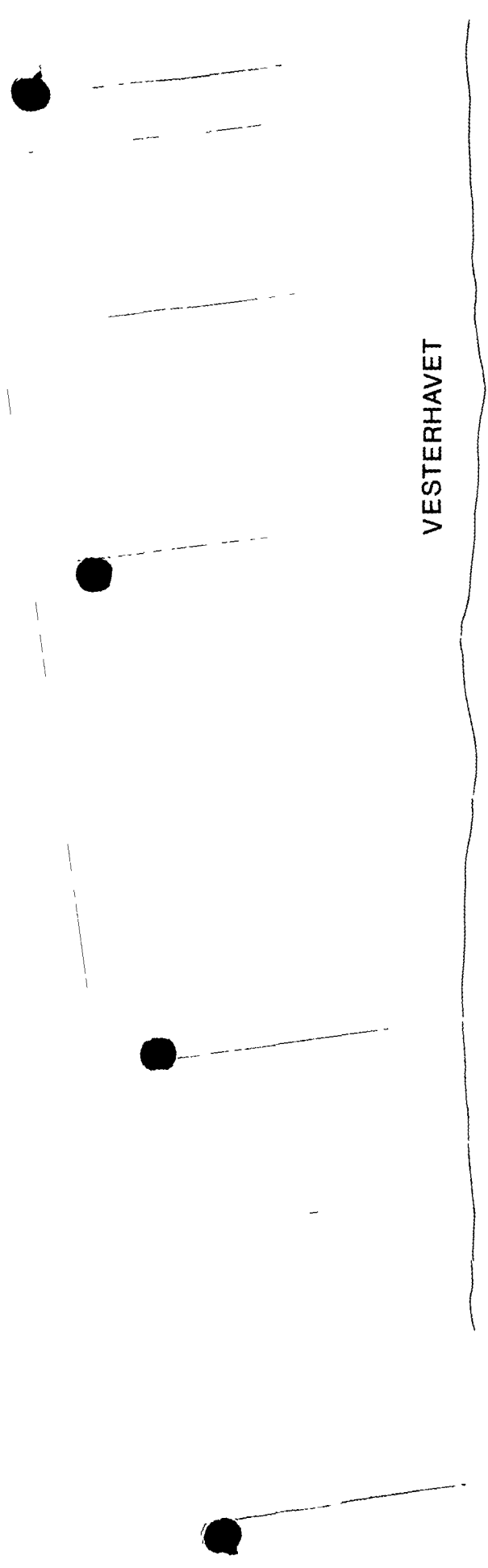
LYNGBO HE

3l
fredet v. servi
21. 2. 1966

1æa
1æb
1æc
1æd
1æe
1æf
1æg
1æh
1æi
1æj
1æk
1æl
1æm
1æn
1æo
1æp
1æq
1ær
1æs
1æt
1æu
1æv
1æw
1æx
1æy
1æz

1h

1:4000
kopi efter matr. kortet
ajour 13. 9. 1993

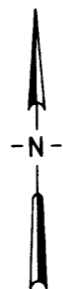

VESTERHAVET

Hovstrup By, Henne

Klitfredet

1nn

LYNGBO HEDE

3l

fredet v. servitut
21. 2. 1966

1h

1æa

1abø

1abæ

1æg

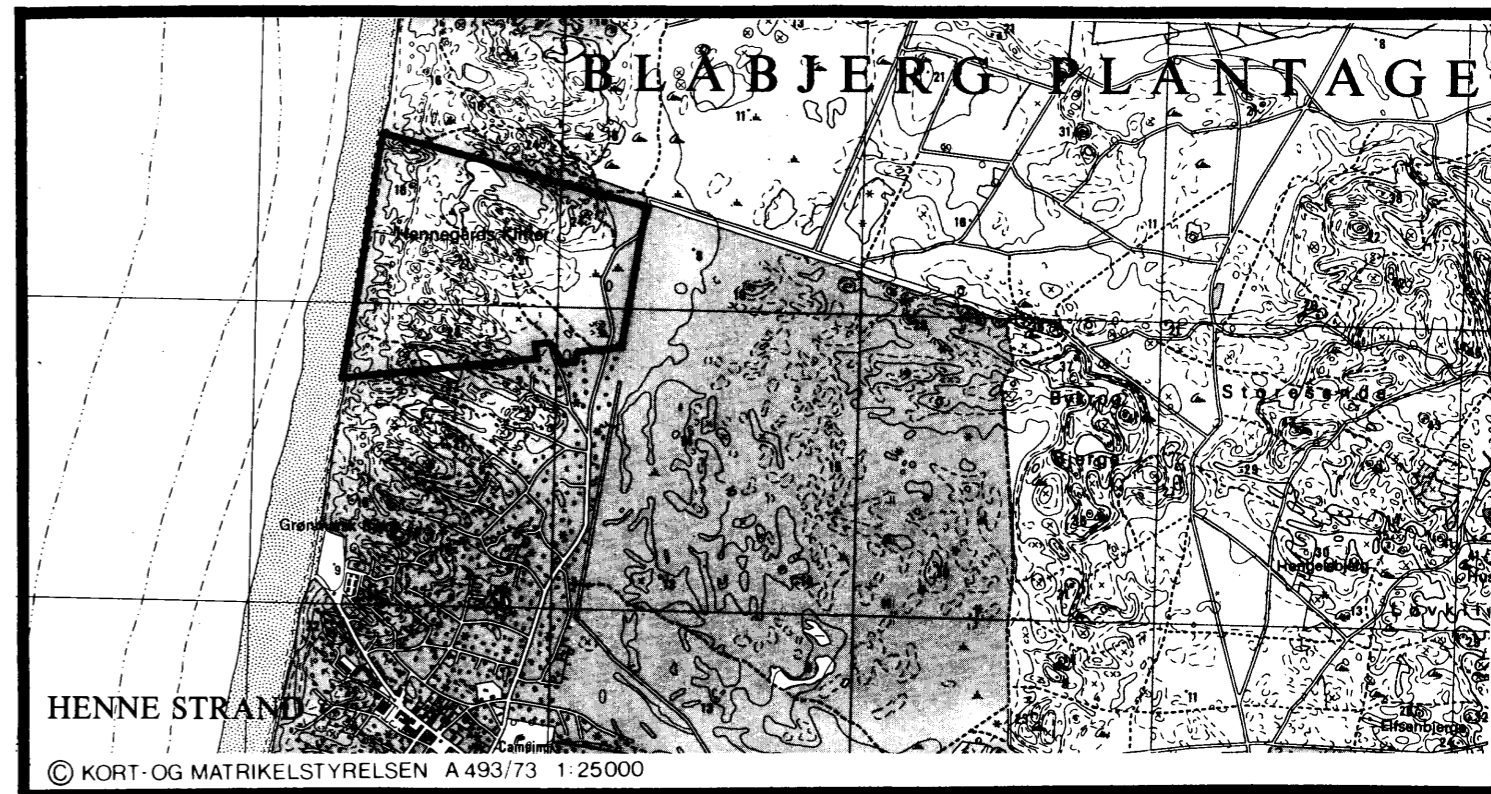
1ack

1aci

1acf

1:4000

kopi efter matr. kortet
ajour 13. 9. 1993

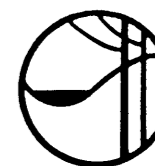
Bilag 1

Hennegårds Klitter

Del af
Henne By, Henne

Blåbjerg Kommune
RIBE AMT

Udfærdiget i okt. 1993 af
Danmarks Naturfredningsforening
J.nr. 0111 - 325

Signaturforklaring

////// fredningsgrænse

--- klitfredningslinie

1:4000

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding
Telefon 99686800, mail: biran@domstol.dk

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-54-2015: Ansøgning fra Søren Eskesen, Biskop Monradsvej 6, Virum om dispensation til at etablere et nedsivningsanlæg på ejendommen matr. nr.1 nn Henne by, Henne.

Fredningsregisteret: Reg. nr.: 07874.00 - Hennegårds Klitter

Ansøgningen:

Varde Kommune har den 8. december 2015 sendt en ansøgning fra Søren Eskesen om dispensation til at etablere et nedsivningsanlæg på sommerhusejendommen matr. nr. 1 nn Henne by, Henne.

Nedsivningsanlægget og anlægsarbejdet er beskrevet i ansøgningen. Det fremgår af ansøgningen, at nedsivningsanlægget skal etableres i en klit.

Ejendommen matr. nr. 1 nn Henne by, Henne, er fredet ved kendelse, afsagt den 15. juni 1994 om fredning af Hennegårds Klitter.

Fredningen er en status quo fredning, der forbyder ændringer i det fredede landskab.

Det fremgår af fredningsbestemmelsernes § 3, at der ikke må foretages terrænændringer, herunder ved opfyldning, planering eller afgravning.

Ejendommen indgår endvidere i et Natura 2000-område, der omfatter habitatområde nr. 72 Blåbjerg Egekrat, Lyngbos Hede og Hennegårds Klitter, hvor udpegningsgrundlaget er blandt andet stabile kystklitter med urteagtig vegetation og kystklitter med dværgbuskvegetation (kystklitter).

Anlægsarbejdet kan derfor ikke gennemføres, medmindre fredningsnævnet meddeler dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1. Dispensation kan imidlertid ikke meddeles, hvis anlægsarbejdet og anlægget forringer områdets bevaringsstatus eller muligheden for at opfylde bevaringsmålsætningen for de to naturtyper.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet meddeler i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Søren Eskesen dispensation til projektets gennemførelse.

Begrundelsen for afgørelsen fremgår under afsnittet: "Fredningsnævnets begrundelse for afgørelsen"

Vilkår for dispensationen:

Der gælder følgende vilkår for dispensationen:

1. Vækstlaget skal afrømmes på det areal, hvor nedsivningsanlægget skal anbringes.
2. Gravearbejdet skal foregå på en sådan måde, at der ikke sker skader på de fredede arealer.
3. Hvis det er nødvendigt at benytte tunge maskiner eller bæltekøretøjer, skal der udlægges køreplader på tilkørselsarealet og på det areal, hvor gravearbejdet skal foregå.
4. Overskydende sand og andet materiale, der ikke kan genindbygges, skal deponeres uden for det beskyttede område efter Varde Kommunes anvisninger.
5. Vækstlaget skal genanbringes efter afslutningen af gravearbejdet.
6. Bundfældningstanken og sivedrænene skal placeres som vist på det luftfoto, der er vedhæftet denne afgørelse.

Begrundelsen for afgørelsen fremgår under afsnittet: "Fredningsnævnets begrundelse for afgørelsen"

Sagens baggrund:

Kloakmester Eigil Lauritsen har i en udateret ansøgning, indsendt til Varde Kommune på Søren Eskesens vegne, ansøgt om tilladelse til at etablere et nedsivningsanlæg på ejendommen matr. nr. 1 nn Henne by, Henne, til erstatning for en sivebrønd.

Det fremgår af ansøgningen, at anlægget består af en bundfældningstank med 3 kamre og med et rumindhold på 3 kubikmeter; der skal udlægges 3 sivedræn med en samlet længde på 45 meter i en mile. Der skal i forbindelse med anlægget etableres en pumpebrønd. Anlægget skal indbygges i en klit.

Varde Kommune oplyser, at Søren Eskesens ejendom indgår i et Natura 2000-område med status som Habitatområde – Habitatområde nr. 72. Varde Kommune skal derfor meddele dispensation til anlægsarbejdet.

Varde Kommune oplyser, at habitatområdet er en mosaik af de to prioriterede naturtyper ”stabile kystklitter med urteagtigt vegetation (grå klit og grønsværklit)” og ”kystklitter med dværgbusk-vegetation (klithede).

Varde Kommune anfører herefter, at anlægget kun kan etableres, hvis det ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt, herunder at det ikke vil forringe bevaringsstatus eller muligheden for at opfylde bevaringsmålsætningen for de to naturtyper. Varde Kommune vurderer,

”at det eksisterende anlæg med direkte udledning til sivebrønd indebærer en væsentlig større næringsstofbelastning af omgivelserne end det ansøgte tidssvarende anlæg med sivestreng. Det bemærkes i den forbindelse, at anlæg med afledning til sivebrønd ikke kan etableres lovligt i dag.

Anlægsarbejdet i forbindelse med det ansøgte anlæg vil berøre et begrænset areal (ca. 50 m²). Det foreslås, at der stilles vilkår om, at vækstlaget aftages særskilt og pålægges øverst ved retableringen efter anlægsarbejdet. Der bør endvidere stilles vilkår om, at overskydende opgravet materiale skal fjernes til deponering uden for beskyttede områder.

Under disse forudsætninger vurderer kommunen, at der kun vil blive tale om en arealmæssigt meget begrænset og midlertidig påvirkning af de to prioriterede naturtyper, og at projektet derfor ikke vil forringe områdets bevaringsstatus eller muligheden for at opfylde bevaringsmålsætningen for de to naturtyper.

Varde Kommune har ikke noget konkret kendskab til forekomst af bilag IV-arter i området, men det er potentielt yngle- og rastelokalitet for markfirben og potentielt rastelokalitet for strandtudse. Det vurderedes dog, at det arealmæssigt begrænsede anlæg ikke vil påvirke områdets økologiske funktionalitet for en eventuel forekomst af de to arter.

Varde kommune kan derfor ud fra en samlet vurdering anbefale, at der meddeles dispensation med ovennævnte vilkår til etablering af det ansøgte anlæg...”

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har i brev af 18. december 2015 anmodet Søren Eskesen, kloakmester Eigil Lauritsen, Varde kommune, Teknisk Forvaltning, Varde Kommune, Teknik og Miljø, Naturstyrelsen Blåvandshuk, Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforenings Varde afdeling v/formand Merete Vigen Hansen, Danmarks Naturfredningsforening, Naturstyrelsen, Friluftsrådet, Friluftsrådets lokalafdeling ved Hanne Voetmann, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Ornitologisk Forening lokal, og Danmarks Jægerforbund om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med svarfrist senest den 15. januar 2016.

Der er ikke ved høringsfristens udløb rejst indsigelser mod ansøgningen.

Fredningsnævnets begrundelse for afgørelsen

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Fredningsnævnet kan kun meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis projektet ikke indebærer forringelse af naturtyperne og levestederne for de arter eller betydelige forstyrrelser af de arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Nedsivningsanlægget skal erstatte det eksisterende anlæg på ejendommen og vil medføre en forbedring, fordi næringsstofbelastningen af området vil blive reduceret.

Det er fredningsnævnets vurdering, at det ikke vil stride mod formålet med fredningen at dispensere til projektets gennemførelse, fordi bundfældningstanken med tilhørende sivedræn skal erstatte et tidligere lovligt og nu utidssvarende anlæg.

Fredningsnævnet lægger i overensstemmelse med Varde Kommunes udtalelse og vurdering til grund, at der kun vil blive tale om en arealmæssigt meget begrænset og midlertidig påvirkning af de to prioriterede naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget, og at projektet derfor ikke vil forringe områdets bevaringsstatus eller muligheden for at opfylde bevaringsmålsætningen for de to naturtyper.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Søren Eskesen dispensation til projektets gennemførelse på de vilkår, der er anført under afsnittet ”Vilkår for dispensationen”.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via forsiden på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,

- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

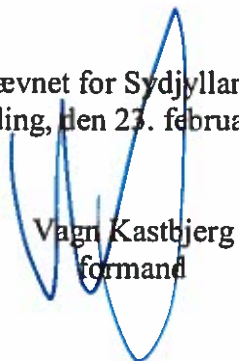
Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del
Kolding, den 23. februar 2016

Vagn Kastbjerg
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Søren Eskesen, Biskop Monradsvej 6, 2830 Virum.

Kloakmester Eigil Lauritsen, Strandvejen 42, 6854 Henne.

Varde kommune, Teknisk Forvaltning, pr. mail vardekommune@varde.dk

Anja Leonhard Graversen, Varde Kommune, pr. mail anig@varde.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Varde afdeling v/formand Merete Vigen Hansen, varde@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. Ø

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk

Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådets lokalafdeling ved Hanne Voetmann, fam.voetmann@mail.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening lokal, varde@dof.dk

Varde Kommune, Teknik og Miljø, vardekommune@varde.dk

Naturstyrelsen Blåvandshuk, blaavandshuk@sns.dk

Danmarks Jægerforbund – sager@jaegerne.dk

Responsabilité b, tenue
Monsieur & Mlle, Henne Bq

FREDNINGSNÆVNET FOR SYDJYLLAND, NORDLIG DEL
Kolding Åpark 11, 6000 Kolding, telefon 24968604
mail: syddjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Kolding, den 2. maj 2021

Fredningsnævnets sagsnummer FN-SJN-50-2020: Ansøgning om dispensation til nedgravning af fiberkabel på Regnspovevej 6, Henne.

Fredningsregisteret reg. nr. 97874.00: Hennegårds Klitte.

Fredningsnævnet har den 17. februar 2021 fra LandSyd på vegne Stofa A/S modtaget ansøgning om tilladelse til at nedgrave et fiberkabel på matr.nr. 1nn Henne By, Henne, beliggende Regnspovevej 6, 6854 Henne. Ejendommen ejes af Gertie Elisabeth Tvede Damsgaard og Jette Treschow Eskesen.

Fredningsnævnet har efter høring truffet afgørelse på skriftligt grundlag.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk.5.

Begrundelsen for afgørelse fremgår nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

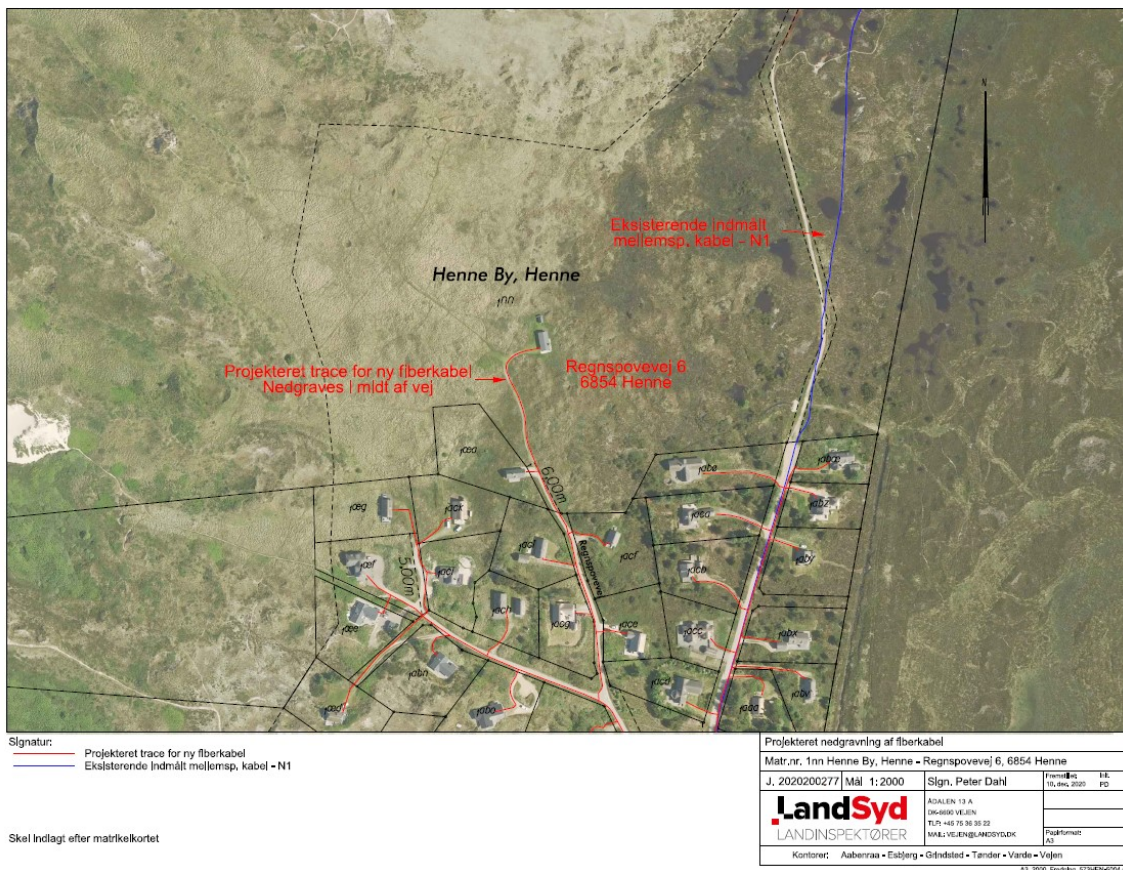
Ejendommen er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 15. juni 1994 om fredning af Hennegårds Klitte, der er en tilstandsfredning, som har til formål at bevare og forbedre de landskabelige, naturvidenskabelige og rekreative værdier i området og med bestemmelse om, at der ikke må foretages terrænændringer eller opfyldning, planering eller afgravning.

Det er oplyst, at det nye fiberkabel ønskes nedgravet i midten af vejen/indkørsel til Regnspovevej 6, 6854 Henne, beliggende på matr.nr. 1nn Henne By, Henne, som vist i kortbilaget. Gravedybden vil være 60 cm. Arbejdet udføres med minigraver, monteret med 25 cm. skovl.

Arealet retableres naturligvis efterfølgende, hvor øverst afgravet materiale, igen returneres sidst ved tildækning, så arealet henstår uberørt.

Rør til fiberkablet er ø32 mm.

Varde Kommune har i mail af 14. januar 2021 blandt andet udtalt

” ...

Isoleret set er vejsporet mere et teknisk anlæg end § 3-hede/overdrev, men det må alligevel betragtes som en integreret del af heden/overdrevet, så registreringen er korrekt. I betragtning af vejsporets karakter vurderes det dog, at hvis der reetableres således, at det øverste afgravede materiale pålægges øverst ved tildækning, så er der ikke tale om en varig dispensationskrævende tilstandsændring.

Det er samtidig vurderet, at nedgravningen af fiberkablet ikke medfører nogen væsentlig påvirkning af naturtyperne på udpegningsgrundlaget for det Natura 2000-område, som ejendommen er beliggende i.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Hennegårds Klitte betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet vurderer efter det oplyste, at ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, hvis arealerne efter arbejdets udførelse fremstår uberørte, hvorfor følgende vilkår skal opfyldes:

- der skal som oplyst graves i midten af vejsporet (eller i et af de to hjulspor)
- der skal graves med en skovl eller lignende redskab med en maksimal bredde på 25 cm
- overskydende opgravet materiale bortkøres
- midlertidig deponering af det opgravede materiale skal holdes inden for vejsporet.

Fredningsnævnet meddeler dispensation på de anførte vilkår.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og

Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Vagn Kastbjerg
formand